

ת"פ 12268/12/18 - מדינת ישראל נגד פלוני

בית משפט השלום בחדרה

ת"פ 12268-12-18 מדינת ישראל נ' פלוני

בפני	כבוד השופטת רקפת סגל מוהר
מאשימה	מדינת ישראל
נגד	פלוני
נאשם	ע"י ב"כ עוה"ד בני ברקי

החלטה

לפני בקשה לביטול כתב האישום בשל אי קיום חובת היידוע.

רקע

1. בתאריך 6.12.18 הוגש כנגד הנאשם כתב אישום המייחס לו עבירות של חבלה חמורה והיזק לרכוש במזיד, לפי סעיפים 333 ו- 452 לחוק העונשין, תשל"ז-1977.
2. בכתב האישום נטען כי ביום 12.4.18 סמוך לשעה 10:00, לאחר שנודע לו כי ילדיו הקטינים לא הגיעו לבית ספרם באותו היום, הגיע הנאשם אל בית אמה של גרושתו, הגב' ר"ק (להלן: "המתלוננת") ברח' בגבעת זאב, ודפק על דלת הבית. המתלוננת פתחה את הדלת, אמרה לנאשם שהיא לא מוכנה שיכנס לביתה ובעודה אוחזת בידית הדלת וסוגרת אותה, דחף הנאשם את הדלת בעוצמה לעברה ואז נמחצה כף ידה בין הידית לקיר הבית. גם לאחר מכן, כך נטען, המשיך הנאשם להתפרע ולצעוק, ובעוד בעלה של המתלוננת מנע את כניסתו אל הבית, השליך לעבר הגדר כסא מעץ שהיה מונח בפתח הבית, ושבר אותו.
3. לדין הראשון שנקבע ליום 20.1.19 ובו אמורה היתה להתקיים הקראת כתב האישום, הנאשם לא

התייצב. בבדיקת מסמכי הזימון לדין זה נמצא כי אלה נשלחו לכתובת הנאשם כפי שהופיעה באותה עת בכותרת כתב האישום, דהיינו לרח' מבצע קדש 61 בתל-אביב יפו, אך לא נמסרו לידיו. משכך, נדחה הדין ליום 18.2.19 והמאשימה התבקשה לזמן את הנאשם בעצמה.

4. בתאריך 18.2.19 התייצב הנאשם בבית המשפט וטען כי כתב האישום נמסר לידיו לראשונה אך שבועיים לפני כן, וכי הכתובת שהופיעה בכותרתו איננה כתובת מגוריו המעודכנת שכן הוא מתגורר ברח' בפרדס חנה. ב"כ המאשימה העיר כי בשיחתו עם המתלוננת עובר לדין, הסתבר לו כי גם מקום ביצוע העבירה המיוחסת לנאשם, כפי שהוא מופיע בכתב האישום (רח' גבעת זאב) שגוי, והצהיר כי בהמשך יתוקן כתב האישום בהתאם.

5. ביום 3.4.19 הוגש לבית המשפט כתב אישום מתוקן בו הובהר כי הגם שהמתלוננת מתגוררת ברח' בגבעת זאב, אזי האירוע נושא כתב האישום ארע בבי גרושתו של הנאשם ברח' בפרדס חנה. יחד עם זה, וחרף העדכון אותו מסר הנאשם בדין הקודם בקשר לכתובתו העדכנית כאמור (רח' פרדס חנה), נותרה כתובתו בכותרת כתב האישום, כשהיתה (רח' תל אביב יפו).

6. בהמשך נדחה מתן תשובת הנאשם לכתב האישום מיום 3.4.19 ליום 15.7.19 ואז העלה בא כוחו את הטענה כי מדובר בכתב אישום שהוגש מבלי שקוימה לגביו חובת היידוע הקבועה בסעיף 60א לחוק סדר הדין הפלילי (נוסח משולב) תשמ"ב-1982, ומשכך ביקש כי אורה על ביטולו.

הבקשה ונימוקה

7. בפתח דבריו טען ב"כ הנאשם כי לו היתה ניתנת לו ההזדמנות להשמיע את טענותיו בפני המאשימה במסגרת שימוע, כי אז היה עולה בידיו לשכנעה שאין מקום להגיש את כתב האישום נגדו, או שלחילופין היה מופנה להליך של הסדר מותנה.

8. לגופו של עניין העלה ב"כ הנאשם את הטענות שתפורטנה להלן:

א. עובר להגשת כתב האישום, המאשימה אמנם שלחה אל הנאשם שני מכתבי יידוע, אלא שמכתבים אלה נשלחו לכתובות לא רלבנטיות (ר' נ/2):

· רח' ברמת-גן - כתובת בית הוריו שבה הוא אינו מתגורר מאז שנת 2000 וגם הוריו העתיקו את מקום מגוריהם ממנה עוד בשנת 2013.

· רח' בתל-אביב יפו - כתובת שאמנם היתה רשומה על שמו במשרד הפנים בעת הרלבנטית, שכן הוא אמור היה להתגורר בה, אך בסופו של דבר לא גר בה מעולם, מפני שבעקבות גירושיו ועל מנת להיות קרוב אל בנותיו, העדיף להעתיק את מקום מגוריו לפרדס חנה .

ב. בחקירותיו במשטרה בחשד לביצוע העבירות המיוחסות לו בכתב האישום , מסר הנאשם לחוקריו את כתובת מגוריו הנוכחית - רח' בפרדס חנה, ולמרות זאת הופיעה בכתורות הודעותיו כתובת הוריו הישנה ברח' רמת-גן, ככל הנראה משום שזו הופיעה ברישומי משרד הפנים ועלתה כברירת מחדל" (ר' פלט הרישום הפלילי של הנאשם (שאין בו רישום קודם כלשהו) - נ/1). לטענתו, החוקרים לא טרחו לרשום את כתובתו המעודכנת כפי שנמסרה להם על ידו.

ג. משמכתיבי היידוע נשלחו אל שתי הכתובות דלעיל ולא הגיעו לידי הנאשם, הוא כלל לא היה מודע לכוונת המאשימה להגיש נגדו כתב אישום ולכן גם לא עלה בידו לממש את זכות השימוע הנתונה לו על פי חוק.

ד. מדובר בפגם שלא ניתן לרפאו בדרך של עריכת שימוע בדיעבד, שכן המציאות מלמדת על כך שאופי השיח המתנהל בין הצדדים לפני הגשת כתב אישום בעוד

"הכל פתוח", שונה בתכלית השינוי מאופיו של השיח המתנהל לאחר שהוגש כתב

אישום, עת מדובר על שינוי עובדות שכבר נקבעו (ר' הנחיית היועץ המשפטי לממשלה מס' 4.30001; הנחיית פרקליט המדינה מס' 14.21; עו"ד ר' פרי, "זכות היידוע והשימוע בראי הפסיקה - הדין המצוי ומגמות המשך"; תפ"ח (מחוזי תל אביב יפו) 1138/05 מדינת ישראל נ' ארד; ת"פ (בימ"ש לנוער טבריה) 30679-07-11 מדינת ישראל נ' פלוני; ת"פ (קריות) 355/06 מדינת ישראל נ' פלוני; ת"פ (אשדוד) 34412-03-17 מדינת ישראל נ' מלול; תפ"ח (מחוזי תל אביב יפו) 1199/05 מדינת ישראל נ' פולנסקי; ועוד).

תשובת המאשימה

9. בתשובתה לטענות הנאשם דלעיל, טענה המאשימה כי:

א. הוראת סעיף 60א(ג) לחסד"פ קובעת שמשלוח מכתב היידוע בדואר רשום יוצר חזקה לפיה ההודעה הומצאה כדין, וזאת בין אם החשוד חתם על אישור המסירה ובין אם לאו. הפסיקה הרלבנטית קובעת כי סעיף זה אינו מחייב המצאה בפועל של ההודעה לנמען.

ב. מכתב היידוע הראשון נשלח בדואר רשום אל כתובתו המעודכנת של הנאשם במשטרת ישראל, כפי שהופיעה גם בכתורות הודעותיו בחקירה - רח' רמת גן, עוד ביום 18.6.18, אך הוחזר מן הטעם ש"הנמען אינו ידוע במען".

ג. בנסיבות אלה ולאחר בדיקה נוספת, שלחה המאשימה אל הנאשם מכתב יידוע נוסף אל כתובתו החדשה כפי שעודכנה במשרד הפנים בחודש 06/2018 - רח' בתל אביב יפו, אלא שעל פי רישומי דואר ישראל מכתב זה "לא נדרש", דהיינו הנאשם - כך לכאורה - לא הגיע לקבלו למרות שדבר קיומו הודע לו (ר' **הנספחים לתשובת המאשימה**).

ד. העובדה שהנאשם התייצב לדיון ביום 18.2.19 ואישר כי קבל את כתב האישום והזימון לדיון כשבועיים קודם לכן, כשרק אז טען לראשונה כי הוא מתגורר בפרדס חנה, מלמדת על כך שכתב האישום והזימון לדיון הגיעו לידי באמצעות אחת משתי הכתובות הנ"ל.

ה. בנסיבות המתוארות לעיל, לא מדובר במקרה המחייב את ביטול כתב האישום דווקא, אלא בכזה שקיימות דרכים אחרות, קיצוניות פחות, לטפל בו - כשימוע בדיעבד (ר' רע"פ 4398/99 **עינת הראל נ' מדינת ישראל**; בג"צ 4785/10 **אברהם גבאי נ' בית המשפט המחוזי באר שבע**; ת"פ (מחוזי חיפה) 5039/06 **מדינת ישראל נ' מנחם אסידון** ועוד).

10. בשולי תשובתה הציעה המאשימה לדחות את המשך הדיון בתיק זה ב- 45 ימים על מנת לאפשר לב"כ הנאשם להפגש עם רשויות התביעה ולשטוח טענותיו בפניהן.

תגובת ב"כ הנאשם לתשובת המאשימה

11. בהתייחסותו בכתב לתשובת המאשימה הוסיף ב"כ הנאשם וטען כי בחקירותיו מסר הנאשם גם את מספר הטלפון הנייד שלו וכי זימונו לדיון שהתקיים ביום 18.2.19 נעשה באמצעות הטלפון ולא משום שכתב האישום והזימון דיון הגיעו לידי, שכן דבר זה לא קרה.

12. אשר לחובה המוטלת על המאשימה באיתור כתובתו של נאשם לצורך משלוח מכתב יידוע, טען ב"כ הנאשם כי לנוכח לשון החוק הנוקט במילים "**הכתובת הידועה לה**", אזי לא די במשלוח לכתובת המופיעה ברישומי משרד הפנים, אלא שמוטלת על המאשימה חובה "**לשקוד שקידה סבירה על מנת שמכתב היידוע ימסר לתעודתו - למשל, בדרך של נסיון לאתר כתובות נוספות שרשומות על שמו בידי גופים רשמיים, כגון המוסד לביטוח לאומי...**" (מתוך הנחיות התביעה הצבאית - עדכון אחרון יולי 2018).

13. ב"כ הנאשם חזר וטען כי זכות השימוע היא זכות יסוד מהותית שלא ניתן לקיימה אלא כאשר כתב האישום מבוטל, וכי אם המאשימה מוכנה לקיים לנאשם שימוע בדיעבד, כי אז נשאלת השאלה מדוע היא מתנה זאת באי ביטול כתב האישום והותרתו על מכונו.

14. לשיטת ב"כ הנאשם, הצורך בביטול כתב האישום מקום בו לא קוימה חובת היידוע, מתקיים ביתר שאת מאז שנוצר מנגנון "ההסדר המותנה" (סעיף 67 לחסד"פ, שכן מאז יש לו לנאשם זכות/אפשרות נוספת שאותה הוא יכול להציע למאשימה במסגרת השימוע, כהליך חלופי לכתב האישום, לא כל שכן במקרה כגון זה בו מדובר היה בארוע של "תאונה מצערת", הא ותו לא.

דין והכרעה

15. סעיף 60א לחסד"פ קובע כי:

"(א) רשות התביעה שאליה הועבר חומר חקירה הנוגע לעבירת פשע

תשלח לחשוד הודעה על כך לפי הכתובת הידועה לה, אלא אם כן

החליט פרקליט מחוז או ראש יחידת התביעות, לפי הענין, כי

קיימת מניעה לכך.

(ב) בהודעה תצוין כתובתה של רשות התביעה שאליה ניתן לפנות

בכתב לבירורים ולהצגת טיעונים.

(ג) נשלחה הודעה לפי סעיף זה בדואר רשום, רואים אותה כאילו

הומצאה כדין גם בלא חתימה על אישור מסירה.

(ד) חשוד רשאי, בתוך 30 ימים מיום קבלת ההודעה, לפנות בכתב

לרשות התביעה כאמור בסעיף קטן (ב), בבקשה מנומקת, להימנע

מהגשת כתב אישום, או מהגשת כתב אישום בעבירה פלונית;

פרקליט המדינה, פרקליט המחוז, ראש יחידת התביעות או מי שהם הסמיכו לכך, לפי הענין, רשאים להאריך את המועד האמור.

(ה) החליט פרקליט מחוז או ראש יחידת התביעות, לפי הענין, מטעמים שיירשמו, כי הנסיבות מצדיקות זאת, רשאי הוא להגיש כתב אישום, בטרם חלפו 30 הימים ואף בטרם פנה החשוד כאמור בסעיף קטן (ד)...".

על פי הפסיקה, מקום בו לא קוימה חובת השימוע יש להיזקק לדוקטרינת "**הבטלות היחסית**" שבמשפט המנהלי (ר' ע"פ 1053/13 **הייכל נ' מדינת ישראל**). יישום דוקטרינת הבטלות היחסית במקרים בהם נפל פגם בהחלטת המאשימה להגיש כתב אישום בשל אי קיום חובת השימוע, יכול להוביל לאחת משתי אפשרויות:

- א. ביטול כתב האישום אשר משמעותו היא שהנאשם חוזר למעמד של חשוד ועריכת שימוע (ר' למשל: ת"פ (מח' - י-ם) 333/09 **מדינת ישראל נ' סיאד** ; ת"פ (מח' נצרת) 39634-06-10 **מדינת ישראל נ' ינאי**; ת"פ (מח' - מרכז) 2631-04-09 **מדינת ישראל נ' קאסם**).
- ב. הותרת כתב האישום על כנו תוך מתן הוראה למאשימה לערוך שימוע בדיעבד (ר' למשל: ת"פ (מח' - ב"ש) 19755-07-12 **מדינת ישראל נ' קנרש** ; ע"פ (מח' - י-ם) 30541/06 **מדינת ישראל נ' כהן**).

16. אופן יישום דוקטרינת הבטלות היחסית בנוגע לפגם משפטי שנפל בפעולת הרשות, נעשה תמיד על רקע נסיבותיו הפרטניות של כל מקרה ומקרה (ר' ע"פ **הייכל הנ"ל**).

בת"פ (י-ם) 50906-08-15 **מדינת ישראל נ' בן יצחק ואח'**, סקר בית משפט השלום בירושלים (כב' השופט ד"ר א' גורדון) את העקרונות והשיקולים שהוכרו בפסיקה בהקשר הנדון, ואלו הם:

- פגיעה בזכויות הנאשם להליך הוגן, כלומר לפתיחות מלאה של המאשימה בבחינת טענותיו בטרם תתקבל ההחלטה האם להגיש נגדו את כתב האישום, אם לאו, לשמירה על השוויון וגם על שמו הטוב ושלוות חייו של הנאשם.
- פגיעה באינטרס הציבורי שבהעמדת עבריינים לדין, או הנזק שייגרם כתוצאה מביטול כתב האישום.
- שיקול מוסדי "חינוכי" בקשור בהפנמת המאשימה את חובותיה בכל הנוגע לקיום זכויותיהם של חשודים ונחקרים.

לאחר זיהוי הפגם ואומדן עוצמתו נדרש בית המשפט לבחון האם בקיום ההליך למרות הפגם יש משום פגיעה

חריפה בתחושות הצדק וההוגנות והאם ניתן לרפא את הפגם באמצעים מתונים יותר מאשר ביטול האישום.

17. לאחר שנתתי דעתי לנסיבות המקרה שלפני, דעתי היא כי אין מדובר במקרה המחייב את ביטול כתב האישום לצורך קיום השימוע, אלא בכזה שניתן לרפא את הפגם שנפל בו בדרך של עריכת "שימוע בדיעבד".

ואלה הם נימוקי:

א. הנאשם לא עדכן את רישומי משרד הפנים בפרטי כתובת מגוריו בפרדס חנה ומשום מה הותר בהם את פרטי הכתובת בתל אביב שבה - כך לגרסתו, לא התגורר מעולם. בכך תרם הנאשם לתקלה שארעה ולאי הגעת מכתב השימוע השני שנשלח אליו לכתובת הנ"ל, ואשר על פי רישומי דואר ישראל "לא נדרש".

ב. טענת הנאשם לפיה הוא מסר לחוקריו את פרטי כתובתו העדכנית בפרדס חנה, נותרה תלויה באוויר ולא הוכחה בהצגת ההודעות שנגבו ממנו במסגרת החקירה, למשל.

ג. המאשימה פעלה בהתאם להוראות החוק, ניסתה לאתר את הנאשם בשתי הכתובות שהיו לה ולא זנחה את חובתה (כפי שקרה למשל במקרה נושא ההחלטה שניתנה בתפ"ח (תל אביב יפו) 1138/05 אליו הפנה ב"כ הנאשם בטיעוניו). בכגון דא כבר נפסק לא אחת כי מדובר ב"תקלה שיכולה לקרות" (ר' למשל ת"פ (אילת) 3562-08-18 **מדינת ישראל נ' אשרף תאבת**), וכי **"...כאשר מחמת תקלה הופרה חובת היידוע וכפועל יוצא נפגעה חובת השימוע, יש בשימוע מאוחר, אף אם כתב האישום נותר תלוי ועומד, משום מתן הזדמנות לחשוד להשמעת טיעוניו בנדון, ואם ישכנע את רשות התביעה שלא היה מקום להגיש נגדו כתב אישום, חזקה שזו תחזור בה מהאישום בהקדם" (ר' ע"פ (מחוזי ים) 30541/06 מדינת ישראל נ' יצחק כהן).**

18. סוף דבר, החלטתי לדחות את הבקשה לביטול כתב האישום.

ב"כ הנאשם יוכל לפנות אל המאשימה בתוך 30 ימים מיום המצאת ההחלטה לידי, בבקשה מנומקת בכתב לאי העמדת הנאשם לדין. המאשימה תזמן את ב"כ הנאשם לפגישה בה יוכל לשטוח טיעוניו בפניה גם בעל-פה ותתייחס אליהם בכובד ראש, בלב פתוח ובנפש חפצה.

ב"כ הצדדים יודיעוני עד ליום 31.1.20 מה עלה בגורל הליך השימוע בדיעבד ובהתאם להודעתם תינתן החלטתי בדבר המשך ההליך בתיק זה.

המזכירות תמציא ההחלטה לצדדים.

ת.פ. 31.1.20.

ניתנה היום, כ"ח חשוון תש"פ, 26 נובמבר 2019, בהעדר
הצדדים.